



Traži ...



(/)



Ostati svoj: Otočki način života - Od svega pomalo

 Irena Dlaka  Subota 24.12.2022.



Pod



(/images/novosti/2022-12/otockinacinzivota-vatranaognjiscu-idlaka.jpg)

Vatra na ognjišću / foto: I. Dlaka

zajedničkim nazivom "Otočko gospodarstvo nekad i danas – između monokultura i održivog razvoja", objavljujemo niz članaka koje je pripremila prof. Irena Dlaka...

"A što vi radite zimi?" - često je pitanje koje otočanima postavljaju turisti, misleći pritom na razdoblje "izvan turističke sezone", koje na cresko-lošinjskom otočju traje manje-više od blagdana Svih svetih do Uskrsa. Odgovora ima koliko i ljudi, no većina ih se može svesti pod - "dolazimo k sebi i živimo svoj život". Ritam života se usporava, usklađuje s prirodom i starim *užancama*. Zimi se živi više "po starinski", bliže tradicijskom godišnjem ciklusu u kojem su se skladno ispreplitali sezonski radovi, blagdani i običaji. Nešto od tog prastarog "hoda kroz godinu" sačuvalo se "izvansezonskom" načinu života otočana.

Jesen je vrijeme branja maslina, najčešće ručnog, jer na cresko-lošinjskom otočju ima malo nasada u kojima se može upotrijebiti mehanizacija. Ponekad vlasnicima maslinika u branju pomažu oni koji nemaju svojih maslina, a zauzvrat dobiju dio maslinovog ulja. Sjajan spoj ugodnog s korisnim, jer branje maslina nije tek običan "fizički posao", već i druženje, uživanje u još uvijek ugodno toplim danima i svojevrsno "vraćanje prirodi".



S prvim hladnijim danima kreće i "ribolovna sezona" zaljubljenika u udičarenje i lignjолоv. Priprema se ribolovni alat, pažljivo se prati vremenska prognoza i, kada su uvjeti dobri, odlazi se na more. Uzbuđenje zbog "trzanja", "otpadanja" ili "izvlačenja" ribe (ili lignje) čini pojam vremena relativnim, pa nije rijetkost da se na moru ostaje i nakon što krene padati kiša ili se spusti mrak. Nakon ljetnih gužvi i opće buke, sati provedeni u miru i tišini na moru dođu kao "melem za dušu". Ako se usput uspije uloviti i poneki "riblji ručak" - tim bolje.

Grijanje na drva, koje je nakon desetljeća dominacije "jeftine struje" (i povoljnog loživog ulja) gotovo nestalo, ponovno postaje popularno. Naravno, lakše se vratiti drvima ako u vlasništvu imaš komad šume, po mogućnosti negdje blizu, na samom cresko-lošinjskom otočju. Sječa crnike nije laka (jako tvrdo i teško drvo!), kao ni ukrcavanje, iskrcavanje, nošenje, usitnjavanje i slaganje drva u drvarnicu. Ne kaže se uzalud da te drvo puno puta "ugrije" prije no što završi u peći. Ili još bolje - u kaminu, gdje možemo vidjeti hipnotizirajuću ljepotu plamena i osjetiti miris dima koji podsjeća na tamjan.

S blagdanom sv. Nikole stiže vrijeme obiteljskih okupljanja, fešti i darivanja. Tradiciji skloniji otočani za svetog Mikulu daruju djecu samo slatkišima, a "prave" poklone donosi tek "Mali Isus" (*Gesù bambin*) za Božić. Postavljanje jaslica s obaveznom mahovinom i kićenje "božićnog drvca" (najčešće smreke koja kao korov raste na pašnjacima) obavlja se za Badnjak, a sve se „rasprema“ u nedjelju nakon blagdana Bogojavljenja (Sveta tri kralja), kada završava božićno vrijeme.

"Sveti Antun opat - zam' motiku i hot kopat!", kaže stara poslovice. Nakon 17. siječnja dan se počinje vidljivo produljivati, a time i vrijeme za poslove u vrtu. Rijetko koji otočanin nema bar komadić vrta. To je njegovo malo "zeleno carstvo" u kojem, ako ima vodu (iz cisterne ili *špine*), vješt je i "zna znanje", može imati i tri berbe povrća godišnje. Prije no što zatopli treba orezati lozu i voćke oko kuće. Za one koji imaju ovce ovo je najosjetljivije razdoblje kada se kote janjci. Nepredvidljivo vrijeme u veljači može donijeti pogubni "val hladnoće", ali "nema zime" za maškare! "Peto godišnje doba", u kojem se zima bori s proljećem, najluđe je i najkreativnije razdoblje u našoj "otočnoj godini". Pod maskom možeš biti što god poželiš, izvoditi *monade* (ludorije) i rugati se svemu lošem i glupom. No, nakon čitanja testamenta i paljenja pusta slijedi "posipanje pepelom" i ozbiljnost korizme, a s njom i pripreme za još jednu turističku sezonu.

U proljeće s dnevnim svjetlom raste i intenzitet svih vrsta građevinskih, obrtničkih

i instalaterskih radova. Kako na otoku uvijek nedostaje majstora, mnogi su prisiljeni postati "sam svoj majstor". Ili "majstorica", jer ovdje nema krutih podjela na "muške" i "ženske poslove" - važno je samo da se posao obavi dobro i na vrijeme. Proljetna užurbanost još uvijek nije tolika da se ne bi mogao izdvojiti koji slobodan sat za odlazak "u šparoge". Kako na našem otočju nema otrovnih zmija, užitek hodanja po rascvjetanoj prirodi u potrazi za ovom cijenjenom delicijom može pokvariti tek alergija na pelud.

S Uskrsom i prvim turistima započinje nova turistička sezona, a s njom i neki sasvim drugačiji način života lokalnih ljudi. Pred kraj ljeta Lošinjani se znaju šaliti da spavaju samo "na pol oka", jer bi se inače uspjeli probuditi tek oko Božića. Što mi otočani radimo zimi? Dolazimo k sebi i živimo svoj život. I dobro nam je.

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.



**papyrus
studio**

FOTO, VIDEO I GRAFIČKE USLUGE

- VJENČANJA
- EVENTI
- APARTMANI
- OSOBNI DOKUMENTI
- GRAFIČKI DIZAJN
- TISAK
- PLASTIFICIRANJE
- FOTOKOPIRANJE
- IZRADA WEB STRANICA

(/index.php/component/banners/click/180)





(/index.php/component/banners/click/107)



(/index.php/component/banners/click/195)

Servisne informacije



Katamaran M. Lošinj - Cres - Rijeka

(/index.php/servisne-informacije/102-katamaran-m-losinj-cres-rijeka)

Trajekti Merag-Valbiska, Porozina-Brestova

(/index.php/servisne-informacije/84-trajekti)

Brodsko linija Ilovik - Mrtvaška

(/index.php/servisne-informacije/350-brodsko-linija-ilovik-mrtvaska)

Brod M. Lošinj - Unije - Susak

(/index.php/servisne-informacije/101-brodsko-linija-m-losinj-unije-susak)

Najčitanije

Cres: Kazna od 20.000 kn i tri mjeseca bez volana (/index.php/u-razno/crna-kronika/15275-cres-kazna-od-20-000-kn-i-tri-mjeseca-bez-volana)

21 o meni: Nikolina Rako Gospić (/index.php/u-razno/21-o-meni/15251-21-o-meni-nikolina-rako-gospic)



Dvije pročelnice u mirovinu, slijedi reorganizacija (/index.php/u-politici/15253-dvije-procelnice-u-mirovinu-slijedi-reorganizacija)

Proračun usvojen s rezultatom glasanja 8:3 (/index.php/u-politici/15254-proracun-usvojen-s-rezultatom-glasanja-8-3)

Prikupljeno oko 130 tisuća kuna (/index.php/sportski/15285-prikupljeno-oko-130-tisuca-kuna)

Najnovije

- | | | |
|-----------------|--|--|
| 12 / 27
2022 | Kviz za udругu "Ruka u ruci" | (/index.php/u-razno/15310-kviz-za-udругu-ruka-u-ruci) |
| 12 / 27
2022 | Večeras Jole | (/index.php/u-zabava/15309-veceras-jole) |
| 12 / 27
2022 | Podijeljeno stotinjak zgoditaka - najvažniji je metar drva za ogrjev | (/index.php/u-kulturi/15308-podijeljeno-stotinjak-zgoditaka-najvazniji-je-metar-drva-za-ogrjev) |
| 12 / 27
2022 | Gabriela Stipanov pozvana na pripreme reprezentacije "do 15" | (/index.php/sportski/vaterpoloii/15307-gabriela-stipanov-pozvana-na-pripreme-reprezentacije-do-15) |
| 12 / 26
2022 | Svečano i u smanjenom obujmu | (/index.php/u-kulturi/15306-svecano-i-u-smanjenom-obujmu) |

Na današnji dan:

27.12.1981.

Rođen Daniel Gospić, svjetski prvak u podvodnom ribolovu 2010., europski prvak 2007. i 2017. godine

[Kontakti \(/index.php/kontakti\)](/index.php/kontakti)

[Uvjeti korištenja \(/index.php/koristenje\)](/index.php/koristenje)

[Oglašavanje \(/index.php/oglasavanje\)](/index.php/oglasavanje)

[Impressum \(/index.php/impressum\)](/index.php/impressum)

